

Notat om "Roskilledommen"

Sagen kort:

Østre Landsret har den 29. oktober 2019 afsagt dom i to sager, hvori borgere ikke havde efterkommet kommunens påbud om forbedret spildevandsbehandling, som de havde fået af henholdsvis Roskilde- og Køge Kommune. De to sager blev af landsretten behandlet samtidigt. Både Køge og Roskilde Kommune fik medhold af retten, selvom sagerne i Byretten havde haft hver sit udfald. Borgerne blev idømt bøder på 5.000kr hver, og tvangsbøder (1000 kr om ugen) såfremt de ikke efterkommer påbuddene inden 1. februar 2020.

Her gennemgås hovedaspekterne i sagen:

- **Faunaindekset, konkrete målinger og forurening**

Retten fandt, at det alene på baggrund af faunaindekset kunne bevises, at de målsatte vandløb var forurenet med spildevand.

Retten fandt, at egentlige iltmålinger (målinger af BI5-koncentrationer) ikke kan føre til den modsatte konklusion, når målsætningen er baseret på faunaindekset.

Så længe en ejendom har afløb til et målsat vandløb, bidrager det til forureningen.

Faunaindekset beskrives i sagen af Thomas Rützou fra Miljøstyrelsen, som; "et langsigtet og robust billede af iltforholdene i vandløb". Det er Miljøstyrelsen, der undersøger de enkelte vandløb, og der er ikke krav til, at kommunerne selv udfører konkrete målinger.

Det er også Miljøstyrelsen, der har vurderet, om målsatte vandløb er spildevandspåvirkede.

- **Sporstof og udledning**

Retten fandt, at det på baggrund af kommunernes gennemgang af informationerne i Bygnings- og Boligregistret (BBR), kortmateriale og tegninger, var bevist, at borgerne havde afløb til målsatte vandløb. En egentlig inspektion af dræn m.m. er ikke nødvendig for at bevise afløbsforholdene.

I sagen fra Roskilde Kommune havde borgeren på eget initiativ og for egen regning fået udført en sporstofanalyse af en autoriseret kloakmester. Denne analyse viste, ifølge borgeren, at spildevandet ikke når til vandløbet.

Retten mente, at da det var fastlagt, at der var forbindelse mellem afløb og vandløb, så kunne denne analyse ikke føre til en ændret konklusion om, at spildevandet når vandløbet.

- **Afbrudt vandløb/dræn**

I sagen fra Køge Kommune, ledtes spildevandet via dræn til vandløbet. Dette dræn var i 1980'erne blevet afbrudt, så spildevandet løb over et engområde 50-60 meter fra vandløbet. Borgeren mente, at spildevandet her blev nedsivet, og dermed ikke løb til vandløbet.

Retten fastslog, at der, trods det afbrudte dræn, stadig blev ledt spildevand fra ejendommen til vandløbet.

- **Dræn/nedsivning**

I sagen fra Roskilde Kommune var det borgerens opfattelse, at spildevandet bliver nedsivet via drænrør på hans ejendom, før det når til vandløbet. Han mente dermed, at han har et anlæg, der lever op til kravene i rensklasse SOP. Dette var den kommunale sagsbehandler uenig i, da jorden var stiv lerjord og dermed næsten umulig at nedsive spildevand i. Desuden er formålet med drænrør at afvande et område, ikke at nedsive vandet i rørene.

Retten fandt, bl.a. på baggrund af sagsbehandlerens forklaring, at der var udledning til vandløbet og at dræn dermed ikke fungerer som et nedsivningsanlæg.

- **Fastlæggelse af afløbsforhold i påbud (§ 35 stk. 1-3)**

I sagen fra Roskilde Kommune, havde kommunen ikke i påbuddet beskrevet de tre forhold, der nævnes i spildevandsbekendtgørelsens § 35 stk. 1-3 (doværende § 27). Ejendommens afløbsforhold og udledning var dog blevet undersøgt af kommunen via BBR-registret og topografiske-, og historiske kort, før påbuddet blev sendt til borgeren.

Retten fandt, at påbuddet var lovligt selv på baggrund af denne manglende beskrivelse i påbuddet.

- **BBR koder/påbudshjemmel**

I sagen angående Roskilde Kommune, havde kommunen i påbuddet anført en gammel BBR-kode til at beskrive ejendommens afløbsforhold.

Med indførelsen af nye koder i 2010 oprettede man flere koder, end der havde været førhen. Dette betyder, at der efter 2010 vil være flere forskellige koder, der er synonym med én gammel kode.

Selvom koden for en ejendom er blevet opdateret siden udstedelsen af et påbud, vil der stadig være påbudshjemmel, da mekanisk rensning (uanset koden) ikke er tilstrækkeligt til at opfylde rensklassekravet.

Retten fandt, at ejendommens afløbsforhold og udledning måtte anses for fastlagt. Dermed var den gamle BBR-kode ikke i vejen for at opretholde et påbud.

- **Proportionalitetsprincippet**

Retten fandt, at udgifterne, der påføres de to borgere ved opfyldelse af påbuddene om forbedret spildevandsrensning, er proportionelle med den forventede rensning af ejendommens spildevand som led i den samlede spildevandsindsats for de målsatte vandløb.

I sagen fra Roskilde angiver den kommunale sagsbehandler prisen for etableringen af et SOP-anlæg til mellem 60.000 og 90.000 kr.

- **Afstandskriteriet**

I sagen fra Roskilde, blev den kommunale sagsbehandler spurgt ind til den såkaldte "Slagelse-model", hvori Slagelse Kommune ikke giver påbud til ejendomme, der befinder sig mere end 750 meter fra det målsatte vandløb. Roskilde Kommune er ikke enig i Slagelse-modellen, da det ikke er op til kommunerne at fastlægge oplandsområdernes størrelse.

Miljøstyrelsen bekræftede dette og slog fast, at det er staten, der fastsætter miljømål for vandløb og rensklasser for oplandsområder til vandløb. Derfor er det også staten der fastlægger udstrækningen af disse oplandsområder.

Retten udtalte sig ikke direkte om Slagelse-modellen, men fandt, at påbuddet var lovligt, selvom ejendommen ligger mere end 750 meter fra det målsatte vandløb.

